

La potencialitat de la vinya al Baix Vallès

Pedro Casado García
Sommelier del Tast de Mollet

l'espectacle de la bellesa d'una vinya ben conreada en una posta de sol de la tardor ha desaparegut dels nostres ulls, però mai és irrecuperable mentre tinguem espais verds que estan pendents d'una finalitat i potser mai serà tard si observem com, de forma sobtosa, municipis com Barcelona o Badalona han estès aquesta necessitat i han incorporat als seus paisatges un tros de cultura i de la nostra història.

Hem volgut expressament començar aquest treball amb una nota d'optimisme, ja que estem ben segurs que serien moltes les persones a qui els agradaria poder retrobar les imatges i els efectes que ens ha aportat la vinya i que avui s'estan potenciant en altres zones.

Els efectes que a la nostra cultura històrica més recent ha representat són encara vius als nostres ulls i tots ens lamentem de la pràctica desaparició dels conreus vitícoles a la nostra comarca. Però els efectes d'aquesta pèrdua del conreu de la vinya han comportat tot un seguit de conseqüències, algunes d'elles motivades per la importància econòmica però també paisatgística i de consolidació de les estructures agrícoles i artesanes amb el territori; també d'un cert desarrelament amb una cultura que en altres indrets no s'ha perdut mai i que en altres llocs s'han fet esforços per tal de recuperar-la, com la que suposa l'extensió del consum del vi, entès com un aliment essencial de la dieta mediterrània, i tot el que comporta el consum responsable del vi en les estructures socials i de relació humanes, especialment posant al nostre abast i al dels joves, productes autòctons de la nostra terra, amb tots els efectes positius que comporten per a la cultura popular i de relació de les persones amb el seu entorn.

La potencialitat per romandre la vinya a la nostra comarca va directament relacionada amb la necessitat de poder posar al mercat

els productes que produïm i aquesta possibilitat ha de passar necessàriament per la difusió de la cultura del vi, no tant per l'elaboració, sinó també pel que fa als hàbits i llocs de consum.

Des del vessant de la potencialitat tècnica per poder elaborar vins de qualitat d'acord amb les exigències dels mercats actuals, podem concloure que aquesta té unes certes limitacions quant al tipus de terres que componen la major part de la superfície del Baix Vallès, però si més no, hi ha un més alt grau de potencialitat tècnica a les zones de la Serralada de la Marina, on romanen els dos elaboradors actuals d'aquesta comarca, pel fet que té una alçada més interessant i la seva composició geològica varia substancialment de la que hi ha a l'altra banda del Besòs.

En aquesta zona, com a conseqüència de la seva orientació, dels diferents tipus de plantació que serien possibles, hi trobem un futur esperançador, sobretot per la producció de vins amb base cava, encara més que per a l'elaboració de vins tranquils, sense afirmar que aquests no puguin disposar d'un òptim nivell qualitatiu.

Hi ha una altra zona que potser també té un interès especial, que és la zona de Gallecs. Aquest lloc, a més de permetre la plantació de conreus per la seva extensió i l'ús que se li ha d'atorgar, presenta unes característiques orogràfiques adients per permetre la presència de vinyes, ja que els seus petits cims i costers amb orientació sud i sud-oest ens recorden aquelles terres de la Borgonya francesa que ens dóna alguns dels millors vins del món. És també cert que la disposició de raïm de qualitat comportaria uns estudis previs bastant rigorosos quant a les varietats que serien capaces d'arrelar en aquest tipus de terres de composició argilosa.

De fet, els nostres condicionants geogràfics esdevenen òptims, perquè la latitud en la qual es troba la nostra comarca és equiparable a la de la Ribera del Duero. Estem en el centre de la franja de latituds que en el nostre hemisferi permet l'obtenció de raïms de qualitat. Disposem d'un índex de pluviometria i de temperatura mitjanes pel nostre clima mediterrani que resulten perfectes per tal de ser capaços de ser productors de raïm que sigui apte per a l'elaboració de vins. Però de fet, hi ha algunes mancances a l'hora de plantejar-nos produir dintre d'aquells nivells de qualitat que els mercats futurs ens aniran reclamant.

Però, dit això, ens centrem de nou en el terme de potencialitat entesa com la possibilitat d'elaborar productes vinícoles, però també prestar

atenció a la viabilitat econòmica d'aquests projectes, i és precisament en aquesta segona visió on segurament tindríem, si més no, un cert descens.

Avui dia, els consumidors exigeixen cada vegada més uns nivells de qualitat. Estem davant d'un públic més exigent i entès, que valora més la qualitat del producte que se li ofereix a la copa que efectes de caràcter més sentimental, com pot ser la procedència o la forma d'elaboració. Això comporta unes dificultats per als elaboradors fins i tot per poder introduir els seus productes en els mercats més de proximitat, i atorguen una importància prioritària al fet que la qualitat estigui certificada per consells reguladors de denominacions d'origen.

Aquests requeriments quasi necessaris, podem afirmar que cada vegada són més difícils d'aconseguir, ja que les tendències que provenen dels darrers criteris de les autoritats comunitàries van encaminades precisament a arrencar vinyes i a la individualització d'aquelles zones que ja tenen un reconeixement per part del mercat.

Si hi trobem dificultats des del punt de vista de l'elaboració, tenim dubtes assenyats del reconeixement de la personalitat dels productes vinícoles a la comarca i, a més, tenim dificultats per tal d'aconseguir fidelitzar un mercat de proximitat. Tot plegat ens obliga a mantenir un criteri de precaució davant la possibilitat que la vinya torni a ser present a les nostres vides i paisatges.

Hem vist com, recentment, han aparegut conreus a ciutats no potencialment vinícoles, com Barcelona o Badalona, i precisament aquests obeeixen a aquest criteri d'aprofundir en el fet que la vinya tingui una representació a les seves cultures, malgrat que no se n'ha pretès un ús industrial que vagi més enllà de les seves potencialitats. Per aquest motiu, aquests projectes han estat auspiciats per l'administració.

Si davant d'aquest fet la nostra comarca creu positiu —com pensa també l'autor d'aquest treball— que fora interessant apropar la cultura del vi als nostres ciutadans, és perfectament recomanable una decisió política perquè en alguna de les zones descrites hi figuri una representació d'allò que va ser el nostre passat i que, d'aquesta manera, es pugui transmetre a les generacions properes. Això s'hauria de fer amb un caràcter docent i cultural i no encaminat a la producció; hi haurien de participar escoles, tallers d'oficis i professionals de la zona de tota la comarca amb la fórmula organitzativa que es trobés adient.

